

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO;

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCAE
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS.

mane discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis duodecimæ

Novembris anni M. DCC. XXXIII.

M. FRANCISCO AFFORTY, Doctore
Medico, Antiquiore Facultatis Decano, Praeside.

An Catarrhis Epidemicis Theriaca?

I.

SANABILES inter morbos, nullis magis quam popularibus inclarescit Medicus, in familiarium Magni, in Epidemicorum curatione *Thaumaturgi* nomen sibi comparat: de Republicâ enim quis melius mereatur? Quis il ustroribus in ea titulis dignior eo qui tam sevis hostibus Urbes, Provincias, Regnaque integra depopulantibus, non unum at cives innumeros eriperit? Suâ hoc imprimis in morborum genere solerti industria ceteris præstantiorem se suos inter olim divinus senex exhibuit, & scrupulosa observationum suarum collectio-
ne a posteriori æternum Criterii singularis monumentum reliquit. Quò enim insolentioribus hi morbi symptomatis, quò latius sœviunt, eo minus vulgarem in Arte peritiam postulant; gravia patent signa, at vera plerumque latent cap-
sa, quibus ignotis innumeris perperam frustraque adhibentur medicamina; nec mirum cum rarum jam sit vulgares apud Medicos externas qualidam causas, remotores ab his judicatas, observandi studium, cui multam antiqui operam da-
bant: ne quis idéo varios Siderum aspectus, Planetarum conjunctiones, com-
mentiosque influxus admittendos crediderit, qua mendax est Sycophantarum scientia. Sed magnas diversarum anni tempestatum constanter redire solitarum mutationes ^b ventorum, leniùs, aut inclementer affidù spirantium diu-
turnius imperium, Aeris medianam infimamque hemisphærii nostri regionem
replentis calorem nimium aut frigus, nimiam humiditatem vel siccitatem: has velut indifferentes plurimorum morborum causas spectare gravis error est, necessarias has censuisse Hippocrates tota Aphorismorum sectione
tertia videtur: Ægrotos suā nulla magis præsentia tentant; eaque cum hisce
causis symptomatum affinitas est, ut in amborum coniunctione tota ferè gra-
fantis morbi theoria consistat; nullaque ex locupleti materia Medicæ penure:

Hippocra-
teis morbo-
rum popula-
rium libri viij.

Hippocra-
tes sect. iii. A-
phorism. i. A-
phorism. v.

¶

media nec eligenda, nec adhibenda ratio ususque suadeant nisi quæ ad communias
nec hasce causas intimâ virtutis proportione referantur.

I I.

POPULARIUM autem classem angustiùs vulgus circumscribit, malignis
Febris, Purpuratis, Petechialibus, Morbillis, Variolis, Scorbuto, con-
tagiosisque Pestibus coarctatam autumat, hanc longè diffusius sagax Physicus
ampliat; quot immò particulares individuo cuilibet familiares, tot fieri posse
identem Epidemicos judicat, ex periodico recensitarum modo caufarum re-
cursu. Dum enim in aërem nostra exactè corpora ambientem, eavè quibus nu-
trrimur penetrantem tam proximè influunt, hinc latè interdum grallantes pro-
deunt affectiones innumeræ familiarium speciem exterius interiusque induitæ:
singe tibi innumeræ, oculos fugientes, in Atmospherâ nostrâ diffusæ maligni
moris salinas particulæ, ex quarum in delicatissimas oculorum, aurium, harium-
que membranas impulsu generales Ophthalmia, Otagiae & Coryzæ apparent:
nunc dum in internos oris & palati parietes impingunt, eosque per glandularum
salivalium porulos penetrant & se salivæ immissæ, frequentes Anginas pro-
creant; si è fauibus Bronchias, Pulmonesque ad spiratione subeant, tenuissimas
pulmonares vesiculas aut pungunt aut corrodunt, hincque subito Peripneumonia,
Hæmoptilesque d vagantur: cum etiam nec ipsa quibus alimur esculenta
potulentaque harumce pravi moris particularum infarctu sint expertia, & ven-
triculum immediate lœdant, hinc populares Cardialgiae, Vomititiones, do-
loresque Colici passim sœviant, & suo per chylum viru sanguinem inficiunt, quâ
datâ portâ ruunt Febris putridæ, ardentes, malignæ, Petechiae, Variola, Scor-
butus, nec non & ex vitiato Sanguine & crassiorum inter excrementa salium è
ventriculo ad intestina vehiculatione eorum membranæ irritantur, unde vel se-
rofà per anum colluvie, vel terminalibus dyfenterie colliquata subito corpora
acervatim efféruntur: particulares morbos multo plures in populares conver-
tendos concipiunt: quid si continuum diversi mille salinorum miasmatum gene-
ris in Atmospherâ nostrâ motum, rem credideris certam? Si ventis illa ex au-
stralibus vel borealibus plagis advehi obseruentur? Quid si violentius exterioris,
interiorisque corporis nostri partes insultent? Nova plerumque ac variate atro-
ciorum subitorumque symptomatum generales causæ.

I I I.

MULTOS licet quotannis totâ Hyeme & ineunte Vere Catarrhi tentare
soleant, familiares tamen morbi reputantur, his plures ex senibus & pu-
erulis, nonnullique ex adultis peccore scilicet debiles sunt obnoxii, at suo gene-
rali subitoque impulsu epidemicorum sibi nomen anno 1733 vindicarunt; nec
impropriè, cum non Civitatem, non Provinciam unam, sed Galliam omnem,
totamque ferè Europam grassando peragraverint; grave Lutetia imprimis fla-
gellum sensit, tanto impetu, ut quælibet Civium domus, immò Civitas tota
commune simul valetudinarium foret. Dissimili omnino facie, multisque ac va-
riis latravatum symptomatis sœviebat id morbi genus, nunc Cephalæam, nunc
Anginas, nunc Ephemeram, nunc Synochum febrem, mox Orthopnæam, mox
que Peripneumoniam imitabatur: fallebant rei ignaros ementite tot ægritudi-
num species, unicam essentiale viri naſutiores verè Medici agnoscebant. Ca-
tarrhum popularem peccori maximè incumbentem, cuius originem à generali-
bus causis ab ovo repetebant; nullæ inordinatâ præcedentium tempestatum
constitutione evidentiores; annorum 1731 & 1732 Ästatum Autumnorumque

siccitas pluribus Phœnomenis ortum dederat; fluvii fontesque plus solito aqua
minuti, frequentiores rariusque antehac visæ in æthere corrufcations ignæ
Borealium aurorarum nomine Astronomis nota, flamarum subitæ variis simul
in India, Sinæ, Americanarum Insularum & Italæ regionibus, è montibus igni-
vomis ejectiones, Austrini spirantes venti, non pro more imbre, sed siccita-
tem novam afferentes, Aquilones contra siccitatibus geluque comites soliti,
pluvias secum aliquando advenientes apparuere! Nec omittendæ graveolentes
brumæ tenebris Ægyptiacis spissiores qua duabus mediis proximè elapsi hys-
mibus infimam hemisphæri nostræ Parisini partem tribus continuis noctibus ob-
nubilarunt; purumne ac salubre qui tunc spirabatur aërem aliquis assevera-
bit? Coinquinatum potius dicam, ab heterogeneis mille particulis è terræ calore
elevatis, tantumque in his nonnihil corrosivi salis acidi immixtum, quantum
sævitiae in multiplicibus symptomatis fuisse: causa certè singulari observatione
digna, & cui tam in statuenda morbi diagnosi, quam in convenienti medicamine
eligendo maximè est consulendum.

I V.

IN majori ægrorum numero id Catarrhi genus constantiori hoc prodibat cha-
ractere, externe lancinans, gravans internè dolor caput primùm occupabat,
effectorque artus omnes gravedo; sequebatur Angina, proximè instabat Febris,
Ephemera quibusdam, alias Synochus, singulos ferina tussis ferè continua, vel
nulla vel rara & difficili excretione allevata vexabat, qua apud nonnullos exan-
cerbata in Hæmoptysin evaderet; erant quibus gingiva, glandule salivales,
parotides & testiculi intumescerent; insomnes omnibus ferè noctes, nec exter-
nis cessantibus symptomatis ceflabat semper ægritudo, nam contumax ad men-
sem saepius integrum usque tussis superstes nonnunquam proferebatur. Hac in
accidentium Syndrome unam generalem non modò sed proximam causam san-
guinem totum insufficien tem agnosce: indicata mox miastmata quæ varios pro di-
versarum ætatuum, constitutionum, affectionum ratione in singulis individuis
effectus producerent. Non absimili formâ, nostris referentibus historicis, ejus-
dem moris catarrhi *Coqueluche** Gallico vulgari nomine audientes, annis 1414^a,
1509^b, 1567^c, & 1580^d, latè grassati sunt, & subitæ invasione difficile olim
Medicis negotium attulere: venæ quidem sectionem semeliterumque repetitam,
Catharsinque graviora postulare videbantur Symptemata, Bechicas potiones
instans assidue tussis exigebat; cum tamen morbus, si non lethaliter, tamen atro-
cius urgeret, nec Phlebotomiæ (non enim morbus essentialis erat inflammatio-
nius) nec Laxantibus, nec Ptisanis, Jusculis, Eclegmatis edulcorantibus vin-
ceretur, faciliusque emergere videbantur ægri quibus copiosi sudores princi-
pio morbi adveniebant, quem effectum non omnino exequebatur Antimonium
Diaphoreticum, vel Kermes Minerale, sed Theriaca Andromachi in potionibus
serotinis ferè semper feliciter absolvit, triplici adimplete in ægritudinis curatio-
ne Medici scopo. Contagioni erat primo occurrentum: habetne Pharmacia hoc
Alexipharmaco præstantius? Aromatumque oleo volatili turgentium quibus
componitur numero & virtute validius? Juvanda deinde erat transpiratio, ob-
lymphæ viscosæ in parotidibus, fauibus, glandulisque ceteris stagnationem mi-
nus expedita: quid hoc præstare valet efficacius medicamine incidentibus atte-
nuantibusque amaris maximâ ex parte constante? Demum sedanda tussis aspe-
ritas vigiliis austæ; quo fieri tutius poterat benigno Nepenthe, in quo sapienter
moderata Croci, Opique quantitas diffunditur, eorumque Narçotica yis aro-
matum electione emendata blandescit.

* *Traité de la Coqueluche par Jean Suan, in-8°, imprimé à Paris en 1586.*

Valeriola in append. locorum communium.

^a *Mezeray sous Charles VI. Edit. in-*

^{4^o} *La Faïelle; Annales de Toulouse, pag. 313.*

^c *Pagnier dans ses recherches, livre 8e chap. 43.*

^d *Augustus Thunus lib. 72. Historie sui temporis, pag. 459. Ediz. Gentv.*

NON deerunt quibus nec inditum nomen, nec petita remotius causa, nec simplicitate suspecta Therapeia sapient: numquam satis cautè, inquiet, terrifico Epidemiam utendum est nomine; quid isti habent Catarrhi cæteris brumalibus annuis insolentius? Novane miasmatum hyeme quasi falino acidorum peccus afficiuntum theoria instituenda? Hyemales quidem morbi, fatemur, sunt Catarrhi, frequentes eâ tempestate Cephaleæ, Gravedines, Anginæ, Hæmoptyses, Tusses, & totidem hominum tot esse solent ægritudines, at illæ omnes simul ac subito unum elapsa hyeme hominem corripiebant: non symptomatum tantum sed variarum affectionum grassans syndrome, annon aliam eamque epidemicam morbi speciem indicat? Rariorem ejus causam non vulgaria mali moris brumalia miasmata, sed plus solito maligniora arguunt. Epidemiam quid magis redolet quam lues qua nulli parcens, simul ac subito per urbes serpit? Si pueros, senes, divites, magnatesque, quam plebem servilemque gentem minus affecit, ferinis aëris insultibus quibus ultimi conditione suâ frequentius objiciebantur, imputa. Leviorem gravioribus infolita ægritudinis symptomatis medelam fastidis, fastidiebant etiam qui epidemicis prædictorum annorum Catarrhis ætatis pristinæ Medici speciosæ omnis generis medicamentorum fastagini indulgebant: Abiit ut à venæ sectione, Cathartive magnis in morbi principio auxiliis recedam, cum allevienda ultrò se offerat sanguinis ad pulmones affluentis copia, cum ingravescat Cerebrum, & noxiæ alvi adstrictioni sit occurrendum: nec etiam Bechicorum oleosorum in Pifanis, Linctibus, Elegmatis usum sperverim, immo suaferim; post celebrata vulgaria hæc remedia, superstite adhuc Tussiaspera, salubrissima jam quid desideratur? hujuscem salubrioris vices adimpler Theriaca: de præstantiâ ac efficaciâ dubitas, ob numerofam diversæ ac sibi mutuo, ut videtur, oppositæ virtutis Simplicium quâ componitur, congeriem; immo nova singularisque ex ipsâ compositione virtus emergit: quid amplius hic objicies? An intimum quo præstas calorem, pectori jam irritatione inflammat, noxiu? Supponis noxiu Theriacæ calorem, solam metuendi caloris speciem præfert, salutari intimius pollet, horum instar seminum fructuumque, qui cum aëris os afficiunt, salubre sanguinis fervori frœnum injiciunt: rem probat feminis Cardamomi masticati exemplum, hoc nimis calido licet sapore donetur, sitim tamen salubri occultâque aciditate & frigiditate in ore ipso restinguunt. Quid plura? Unicum adde salutari Electuari faventibus argumentum, felicem ab antiquo usum, felicem in similibus annorum prædictorum Catarrhis, probatum in novissime observatis.

Ergo Catarrhis Epidemicis Theriaca.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

<i>M. Emmanuel - Mauritius du Verney.</i>	<i>M. Joannes - Franciscus Leaulté.</i>	<i>M. Petrus le Tonnelier.</i>
<i>M. Ludovicus - Claudius Bourdelin, Scholærum Professor, & Regia Scientiarum Academia Socius.</i>	<i>M. Antonius Millet, Pharmacæ Professor.</i>	<i>M. Nicolaus Andry, Antiquus Facultatis Decanus, Rei Herbaria Professor, & Professor Regius.</i>
<i>M. Michael - Ludovicus Vernage, Regis Consilarius & in Senatu Parisiensi Medicus ordinarius.</i>	<i>M. Michael Peaget.</i>	<i>M. Philippus Hecquet, Antiquus Facultatis Decanus.</i>

Proponebat Parisiis JOSEPHUS DE JUSSIEU, Lugdunæus,
Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1733. à sextâ ad meridiem.